

Roman Kramařík / Michal Petr /
Karel Svoboda / Martin Sztefek /
Jiří Valdhans

**Zákon o náhradě
škody v oblasti
hospodářské soutěže**

Komentář

Vzor citace:

KRAMAŘÍK, R., PETR, M., SVOBODA, K., SZTEFEK, M., VALDHANS, J.
Zákon o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže. Komentář.
Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, 228 s.

ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA
právnícké fakulty MU
H-3031 / 170 757

Právní stav publikace je ke dni 31. 3. 2018.

© JUDr. Roman Kramařík, Ph.D., JUDr. Michal Petr, Ph.D., JUDr. Karel Svoboda,
Mgr. Martin Sztefek, LL.M., JUDr. Jiří Valdhans, Ph.D., 2018

ISBN 978-80-7598-056-4 (váz.)

ISBN 978-80-7598-057-1 (e-pub)

OBSAH

Seznam použitých zkratk	VII
Seznam předpisů a norem citovaných v komentáři	X
Přehled autorů a komentovaných ustanovení	XIII
Úvodní slovo	XIV

Zákon č. 143/2001 Sb., o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže

§ 1–36	ČÁST PRVNÍ NÁHRADA ŠKODY V OBLASTI HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE	1
§ 1–2	HLAVA I Obecná ustanovení	1
	§ 1 Předmět úpravy	1
	§ 2 Vymezení některých pojmů	16
§ 3–9	HLAVA II Zvláštní ustanovení o náhradě škody a promlčení	26
	§ 3 Domněnka vzniku škody v důsledku kartelu	26
	§ 4 Rozsah a způsob náhrady škody	34
	§ 5 Společná a nerozdílná odpovědnost	56
	§ 6 Výjimky pro spolupracujícího škůdce	69
	§ 7 Výjimky pro malé a střední podnikatele	74
	§ 8 Výjimky pro vyrovnávší spoluškůdce	78
	§ 9 Zvláštní ustanovení o promlčení	84
§ 10–33	HLAVA III Zvláštní ustanovení o řízení	91
§ 10–24	Díl I Řízení o zpřístupnění důkazního prostředku	91
	§ 10 Zpřístupnění důkazního prostředku před zahájením řízení	91
	§ 11 Průběh řízení	109
	§ 12 Jistota	115
	§ 13 Řízení o náhradě škody a újmy ze zpřístupnění dokumentů	120
	§ 14 Obsah rozhodnutí, rozhodné skutečnosti	125
	§ 15 Informace podléhající absolutní ochraně	130
	§ 16 Zpřístupnění dokumentů ze správního spisu	136
	§ 17 Nepřímé zpřístupnění dokumentu	141
	§ 18 Návrh podaný po zahájení meritorního řízení	146

	§ 19	Postup po vyhovění návrhu na zpřístupnění . . .	149
	§ 20	Pokuta za maření zpřístupnění	151
	§ 21	Pokuta za porušení uložené povinnosti mlčenlivosti	154
	§ 22	Obecné ustanovení o pokutách	156
	§ 23	Zastavení řízení	158
	§ 24	Výkonatelnost usnesení o pokutě	160
§ 25–33	Díl 2	Náhrada škody a nároky škůdců zavázaných společně a nerozdílně	160
§ 25–32	Oddíl 1	Řízení o náhradě škody způsobené omezováním hospodářské soutěže	160
	§ 25	Příslušnost	160
	§ 26	Přerušování řízení	167
	§ 27	Rozhodnutí jiného příslušného orgánu	168
	§ 28	Domněnka prokázání a rozhodnutí o nepřípustnosti	172
	§ 29	Přenesení navýšení ceny	174
	§ 30	Nepřímý odběratel a přenesení navýšení ceny . .	178
	§ 31	Nepřípustné důkazy	188
	§ 32	Náhrada nákladů řízení	191
§ 33	Oddíl 2	Řízení o nárocích škůdců zavázaných k náhradě škody společně a nerozdílně	192
	§ 33	Příslušnost soudu	192
§ 34–36	HLAVA IV	Společná a přechodná ustanovení	193
	§ 34	Subsidiární užití občanského soudního řádu . .	193
	§ 35	Vyloučení exekuce	194
	§ 36	Přechodné ustanovení	194
§ 37	ČÁST DRUHÁ		197
	§ 37	Změna zákona o ochraně hospodářské soutěže . .	197
§ 38	ČÁST TŘETÍ ÚČINNOST		202
	§ 38	Účinnost	202
	Seznam použité literatury		203
	Věcný rejstřík		207
	O autorech		210

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

Právní předpisy**exekuční řád**

zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů

Listina

usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky

nařízení 1/2003

nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82 Smlouvy

nařízení Brusel I

nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech

nařízení Brusel I bis

nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1215/2012/EU ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech

nařízení Řím II

nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 ze dne 11. července 2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy

o. s. ř. / občanský soudní řád

zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

o. z. / občanský zákoník

zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

obč. zák.

zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

obch. zák.

zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

přestupkový zákon

zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

s. ř. s. / soudní řád správní

zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní

SFEU

Smlouva o fungování Evropské unie

Směrnice

směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/104/EU ze dne 26. listopadu 2014 o určitých pravidlech upravujících žaloby o náhradu škody podle vnitrostátního práva v případě porušení právních předpisů členských států a Evropské unie o hospodářské soutěži

spr. řád

zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

tr. řád / trestní řád

zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

tr. zákoník

zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

z. m. p. s. / zákon o mezinárodním právu soukromém

zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém

z. o. k.

zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

z. ř. s. / zákon o zvláštních řízeních soudních

zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních

zák. o advokacii

zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii

zák. o ochraně hosp. soutěže / zákon o ochraně hospodářské soutěže

zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže)

zák. o rozhodčím řízení

zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů

zák. o tr. odpovědnosti p. o. / zákon o trestní odpovědnosti právnických osob

zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim

ZNŠHS / zákon o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže

zákon č. 262/2017 Sb., o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže a o změně zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže)

Další zkratky**ESD**

Evropský soudní dvůr (označení do 30. listopadu 2009)

EU

Evropská unie

MSP

malý a střední podnikatel

SDEU

Soudní dvůr Evropské unie (označení od 1. prosince 2009)

ÚOHS / Úřad

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

WACC

vážený průměr nákladů kapitálu (Weighted Average Cost of Capital)

SEZNAM PŘEDPISŮ A NOREM CITOVANÝCH V KOMENTÁŘI^{1,2}

Smlouva o fungování Evropské unie

Smlouva o založení Evropského společenství

nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech

nařízení Komise (ES) č. 70/2001 ze dne 12. ledna 2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory malým a středním podnikům

nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82 Smlouvy

nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 ze dne 11. července 2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy

nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1215/2012/EU ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech

směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/104/EU ze dne 26. listopadu 2014 o určitých pravidlech upravujících žaloby o náhradu škody podle vnitrostátního práva v případě porušení právních předpisů členských států a Evropské unie o hospodářské soutěži

doporučení Komise č. 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici malých a středních podniků, Úř. věst. č. L 124, 20. 5. 2003

usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky

zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

¹ Předpisy jsou řazeny v pořadí:

- právní předpisy Evropské unie,
- kodexy,
- ostatní právní předpisy,
- další normy.

² Není-li dále uvedeno jinak, jsou všechny právní předpisy citovány ve znění pozdějších předpisů, resp. v konsolidované verzi.

zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů

zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní

zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém

zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních

zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů

zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii

zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže)

zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim

zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

zákon č. 262/2017 Sb., o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže a o změně zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže)

vyhláška ministra zahraničních věcí č. 106/1978 Sb., o Smlouvě mezi Československou socialistickou republikou a Mongolskou lidovou republikou o poskytování právní pomoci a o právních vztazích v občanských, rodinných a trestních věcech

vyhláška ministra zahraničních věcí č. 80/1981 Sb., o Smlouvě mezi Československou socialistickou republikou a Kubánskou republikou o vzájemné právní pomoci ve věcech občanských, rodinných a trestních

vyhláška ministra zahraničních věcí č. 95/1983 Sb., o Smlouvě mezi Československou socialistickou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o právní pomoci a právních vztazích ve věcech občanských, rodinných a trestních

vyhláška ministra zahraničních věcí č. 98/1984 Sb., o Smlouvě mezi Československou socialistickou republikou a Vietnamskou socialistickou republikou o právní pomoci ve věcech občanských a trestních

sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 123/2002 Sb. m. s., o sjednání Smlouvy mezi Českou republikou a Ukrajinou o právní pomoci v občanských věcech

Příloha 2 k nařízení Komise (ES) č. 70/2001 ze dne 12. ledna 2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES u státní podpory malého a středního podnikání, ve znění nařízení Komise (ES) č. 364/2004

Pokyny pro výpočet pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003 (2006/C 210/02)

PŘEHLED AUTORŮ A KOMENTOVANÝCH USTANOVENÍ

JUDr. Roman Kramařík, Ph.D.

§ 2, § 4, § 5–8, § 29, § 30

JUDr. Michal Petr, Ph.D.

§ 2, § 25–28, § 31–34, § 37

JUDr. Karel Svoboda

§ 10–24, § 34–35

Mgr. Martin Sztefek, LL.M.

§ 1–4, § 9, § 36, § 38

JUDr. Jiří Valdhans, Ph.D.

§ 1, § 25, § 33

ÚVODNÍ SLOVO

Harmonizovat napříč členskými státy EU něco tak složitého, jako jsou pravidla pro náhradu škody, by byl nesmírně **obtížný** úkol. A to i přesto, že všechny unijní právní řády lze s nadsázkou (v globálním pohledu) označit za příbuzné. Byl by to úkol tak těžký, že sjednocovací ideály se v EU dosud nikdy nezhmotnily ani v pouhý návrh reálné harmonizace a jediné, co vzniklo, byl jinak poučný a kvalitní, avšak nezávazný dokument Principles of European Tort Law (PETL), případně **Draft Common Frame of Reference (DCFR)**. Když se k běžné náhradě škody přidá neméně složitá problematika hospodářské soutěže, vzniká tak ambiciózní harmonizační zadání, jež snese srovnání snad jen s tím, že by všichni Evropané měli začít sjednocovat své snídaňové návyky. Jak se unijnímu a českému zákonodárci podařilo toto zadání splnit, je otázkou subjektivní kvalitatívni laťky každého z nás.

Na rozdíl od snídaňových návyků je však fungující soukromé vymáhání **soutěžního práva** důležité pro řádné fungování trhu, a svým dílem tak může přispět k blahobytu všech. O tom, že ve většině členských států (včetně České republiky) dosud reálně nefungovalo, nejspíš nikdo nepochybuje. Přestože tedy bylo harmonizační zadání extrémně ambiciózní, mělo svůj rozumný důvod – a to prosím každý mějme na paměti předtím, než vyneseme subjektivní soudy o legislativní kvalitě směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/104/EU ze dne 26. listopadu 2014 o určitých pravidlech upravujících žaloby o náhradu škody podle vnitrostátního práva v případě porušení právních předpisů členských států a Evropské unie o hospodářské soutěži či zákona o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže (dále jen „ZNŠHS“).

Zda zůstanou Směrnice a ZNŠHS jen dobře míněným záměrem, který se jen nepovedlo ideálně zrealizovat (což by pochopitelně bylo nepředvídatelným selháním, za které nikdy nemůže nikdo jiný než nechápající veřejnost a konzervativní soudci), nebo skutečně otevřou stavidla množství úspěšných soutěžních nároků na kompenzaci a splní i funkci prevenční, ukáže jenom čas. Ať se bude v evropském měřítku jednat o scénář první nebo druhý, pro českou justici a právní teorii a praxi bude ZNŠHS nejspíš představovat podnětný impuls a zajímavou materii, která může například v oblasti dokazování, užívání soudcovského úsudku podle § 136 o. s. ř. či kompenzace časové újmy v dobrém nakazit i jiné obory civilního procesu a deliktního práva, než je výhradně aplikace ZNŠHS.

Když se klienti v advokátní praxi při vyjednávání smluv chtějí vyhnout řešení citlivého tématu, občas navrhnou: „Dejme to do přílohy!“. Z vývoje

acquis mám občas pocit, že Komise přistupuje k citlivým otázkám podobně – nechme to na členských státech. Jenže když na členských státech necháte transpozici něčeho tak neuchopitelného, jako je domněnka vzniku škody, získáte škálu řešení od maďarské (rozhodně důsledné, ale naštěstí stále vyvratitelné) domněnky vzniku škody (v případě hard core kartelu) v pevné výši 10 % z ceny až po česky opatrné minimalistické řešení spočívající v pouhém doslovném převzetí textu Směrnice. Kéž by při příští iteraci pravidel pro soukromé vymáhání soutěžního práva bylo mezi zvažovanými řešeními také nařízení, které by Komisi neumožnilo než do další práce investovat tolik legislativní pokory a současně i důslednosti, kolik taková práce vyžaduje.

Roman Kramářik